

International Science Group

ISG-KONF.COM

IV

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"THE WORLD OF MODERN TECHNOLOGIES AND
INVENTIONS"**

Vienna, Austria

October 10 - 13, 2023

ISBN 979-8-89145-190-2

DOI 10.46299/ISG.2023.2.4

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Петровська Ірина Ігорівна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сучасні держави неможливо уявити відокремлено від економіки, як науки про виробництво, розподіл та використання благ і послуг. Розвиток економічного законодавства, який є основою для розвитку економіки, досягається, зокрема, через побудову ефективної фінансової та товарообмінної системи правовідносин, продумані засоби державного регулювання економіки та сприятливий інвестиційний клімат.

При цьому, фінансові правовідносини включають валютні, податкові, бюджетні, інвестиційні та інші правовідносини, пов'язані з господарською діяльністю суб'єктів; а товарообмінні – також і послуги, що розглядаються як специфічний товар, який не має «фізичної» форми, проте є видом діяльності (обслуговування), що має відповідну вартість. Тому дослідження питань публічного адміністрування економіки є актуальним та важливим, особливо в умовах воєнного стану в Україні.

Питання економічних правовідносин включають такі галузі права України як адміністративне право, фінансове право, цивільне право, господарське право та інші, а також міжнародне право. На сьогодні економічне право в Україні не має обґрунтування для виділення в окрему галузь права, проте сама економіка є окремою галуззю знань, що акцентує увагу на економічному розвитку в умовах ринкової економіки. Відповідно дослідження економіко-правових питань здійснюються науковцями різних галузей права та науковцями економістами.

На основі аналізу економічних наукових праць, економіку можна визначити як систему взаємопов'язаних галузей народного господарства, що охоплює ланки: суспільного виробництва, розподілу, обміну вироблених товарів в масштабах усієї держави, її окремих регіонів, та за її межами (зовнішньоекономічна діяльність), задля задоволення потреб суспільства.

Як відомо, комплексний механізм публічного адміністрування складається з таких видів механізмів: економічного, мотиваційного, організаційного, політичного і правового [1, с.549]. Основою для правового регулювання в економічній сфері є економічна політика держави.

Основними напрямками економічної політики, що визначаються державою, є: структурно-галузева політика, спрямована на здійснення державою прогресивних змін у структурі народного господарства, вдосконалення міжгалузевих і внутрішньогалузевих взаємодій, стимулювання розвитку галузей, що визначають науково-технічний прогрес, забезпечують

конкурентоспроможність вітчизняної продукції та зростання рівня життя населення [2, с. 372].

Структурно-галузева політика включає:

1) інвестиційну політику, спрямовану на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно в галузях, розвиток яких визначено пріоритетним, а також забезпечення ефективного та відповідального використання цих коштів, здійснення контролю за ними;

2) політику інституційних перетворень, спрямовану на формування раціональної багатокладної економічної системи шляхом трансформування відносин власності, здійснення роздержавлення (в т.ч. корпоративізації) економіки, забезпечення на власній основі розвитку різних форм власності й господарювання, еквівалентності відносин обміну між суб'єктами господарювання, державну підтримку і захист усіх форм ефективного господарювання та ліквідацію будь-яких правопорушень в економічних відносинах;

3) цінову політику, яка спрямована на регулювання державою відносин обміну між суб'єктами ринку;

4) політику захисту економічної конкуренції, яка пов'язана із створенням оптимального конкурентного середовища діяльності суб'єктів господарювання, забезпечення їх взаємодії на умовах недопущення проявів дискримінації одних суб'єктів іншими, насамперед у сфері монопольного ціноутворення та через зниження якості продукції, послуг, сприяння зростанню ефективної соціально орієнтованої економіки; узгодження функціонування природної монополії з ринковою економікою;

5) бюджетну політику, спрямовану на оптимізацію та раціоналізацію формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, підвищення ефективності державних інвестицій у народне господарство, узгодження загальнодержавних та місцевих інтересів у сфері міжбюджетних відносин, регулювання державного боргу й забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу;

6) податкову політику, спрямовану на забезпечення економічно обґрунтованого податкового навантаження на суб'єктів господарювання, стимулювання економічної діяльності суб'єктів, а також дотримання принципу соціальної справедливості та конституційних гарантій прав людини під час оподаткування;

7) політику надання фінансових послуг, спрямовану на забезпечення народного господарства економічно необхідним обсягом капіталу, досягнення ефективного готівкового обігу, залучення коштів суб'єктів господарювання та населення до банківської системи, стимулювання використання фінансових ресурсів на потреби функціонування і розвитку економіки;

8) валютну політику, спрямовану на встановлення та підтримання паритетного курсу національної валюти щодо іноземних валют, стимулювання зростання державних валютних резервів та їх ефективне використання;

9) зовнішньоекономічну політику, спрямовану на регулювання державою відносин суб'єктів господарювання з іноземними суб'єктами господарювання та захист національного ринку і вітчизняного товаровиробника [2, с. 402];

10) політику «економічного сприяння» для видів діяльності та розвитку окремих територій (пільгові адміністративно-правові економічні режими, наприклад вільні економічні зони чи спеціальні податкові режими) для виробництва товарів першої необхідності, особливо в умовах війни; диференціації регіонів за економічними умовами тощо.

Правове регулювання публічного адміністрування економіки в Україні здійснюється Конституцією України [3], законами України: Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України [4], Про захист економічної конкуренції [5], Про Антимонопольний комітет України [6], Про захист від недобросовісної конкуренції [7], Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні [8], Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію [9], Про зовнішньоекономічну діяльність [10], Про валюту і валютні операції та іншими, податковим, митним, бюджетним кодексами. Правове регулювання здійснюється також підзаконними нормативно-правовими актами, наприклад Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року «Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» [11], Розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні» [12], відображають особливості здійснення адміністрування економіки під час воєнного стану в Україні. Звичайно ж, воєнний стан змушує впроваджувати кризовий економічний менеджмент, що характеризується переважанням тактичних (оперативних) заходів регулювання економіки і має переважно негативні наслідки в довгостроковій перспективі.

В законах визначаються основні поняття (конкуренція, недобросовісна конкуренція, мобілізація економіки, зовнішньоекономічна діяльність, податки, бюджет тощо) та принципи (суверенітету народу України у здійсненні економічної діяльності, свободи підприємництва, юридичної рівності і недискримінації) методи (прогнозування, планування, стимулювання, адміністративного примусу за правопорушення), функції (регулятивна, охоронна, фіскальна), визначається адміністративно-правовий статус суб'єктів економічних правовідносин.

Отже, сучасне правове регулювання публічного адміністрування економіки України здійснюється уповноваженими суб'єктами на основі визначеної економічної політики і покликане забезпечити розвиток економіки, усунути та мінімізувати негативний вплив воєнного стану.

Враховуючи постійну зміну умов економічної діяльності, подальше правове регулювання в економічній сфері має бути пов'язане із змінами та вдосконаленням законодавства, а також адміністративно-процедурної діяльності суб'єктів економічних правовідносин.

References:

1. Адміністративне право України : підручник / В. В. Середа, О. Л. Хитра, Ю. С. Назар, Д. І. Йосифович, Я. М. Когут та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 680 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4364/1/AdminPravo_28-03-2022.pdf (дата звернення 08.10.2023).

2. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / за заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса та ін. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 603с. URL: https://umo.edu.ua/images/content/depozitar/monografii/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_2017.pdf (дата звернення 08.10.2023).

3. Конституція України 28.06.1996 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 08.10.2023).

4. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 2.03.2000 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text> (дата звернення 08.10.2023).

5. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (дата звернення 08.10.2023).

6. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (дата звернення 08.10.2023).

7. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 11.06.1996 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 08.10.2023).

8. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення 08.10.2023).

9. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21.10.1993 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text> (дата звернення 08.10.2023).

10. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення 08.10.2023).

11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року "Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя": Указ Президента України від 24.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/117/2021#n11> (дата звернення 08.10.2023).

12. Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 181-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-zaprovadzhennya-ta-zabezpechennya-zdijsnennya-zahodiv-pravovogo-rezhimu-voennogo-stanu-v-ukrayini-181> - (дата звернення 08.10.2023).

The world of modern technologies and inventions

Scientific publications

Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference
«The world of modern technologies and inventions»,
Vienna, Austria. 329 p.
(October 10 – 13, 2023)

UDC 01.1

ISBN – 979-8-89145-190-2

DOI – 10.46299/ISG.2023.2.4

Text Copyright © 2023 by the International Science Group (isg-konf.com).

Illustrations © 2023 by the International Science Group.

Cover design: International Science Group (isg-konf.com)©

Cover art: International Science Group (isg-konf.com)©

All rights reserved. Printed in the United States of America.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher.

The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Chashyn D., Khurudzhi Y., Mindaugas D. Building information modeling in projects of post-war reconstruction of historical buildings. Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference. Vienna, Austria. 2023. Pp. 11-18

URL: <https://isg-konf.com/the-world-of-modern-technologies-and-inventions/>